

Sandvikens Bataljons årsrapport 1930

Korpset valgte offiserer søndag 2/2-1930. Valget fikk følgende resultat:

Offiserer 1931.

Per Solberg	sjef
Fredrik Skulstad	1. kompanisjef
Alf Øvredal	2. kompanisjef
Petter Wiese	2. løytnant
Petter Pedersen	4. løytnant
Bjarne Nilsen	Fanebærer
Christoffer Wiese	1. faneoffiser
Sverre Klemmetsen	2. faneoffiser
Oluf Christensen	adjutant
Paul Larsen	tamburmajor
Edmund Pedersen	1. slager.

I ukens løp ble effektene utdelt, og disse fikk en rivende avsetning, slik at ved korpsets oppsetting søndag den 2/3 var det mønstret 67 soldater mot 30 året før, et godt tegn på at arbeidet for korpset har gitt ganske bra resultater. Eksersisen går greit og presist fra hånden da offiserene, på noen få nær, er de samme som i fjor.

Interessen blant guttene er, som resultatet fra starten viser, heller stigende, og når det fra enkelte hold på møte i Sandviksvei 66 ble hevdet at der ingen interesse var for hytten hos guttene, så er forholdet det at det må arbeides med disse i denne saken, med andre ord gå foran og vise vei. De vil mer enn gjerne arbeide for Hytten, men det må være plan i det som skal gjøres. Aktiv komité har nå tatt opp saken, og på et møte avholdt den 11/3 ble det tegnet 15 gutter som var villige til å ofre sin tid og evne til arbeide for hytten. Det første blir da å sørge for verktøy, så som pikker og spader, og vår oppgave blir å spa opp grunnen med veiting og oppsetting av murer. Når dette er gjort er vi sikre på at Hovedkomiteen vil hjelpe oss til å få huset oppsatt. Der skal så visst ikke mangle rygger til å bære det oppover.

11/3-1930
Chr. Pedersen
(sign)

Følgende gutter meldte seg villige til å arbeide for hytten: Per Solberg, Fredrik Skulstad, Alf Øvredal, Petter Wiese, Petter Pedersen, Edmund Pedersen, Henrik Hansen (Muri), Oluf Christensen, Peder Pedersen, Christoffer Wiese, Bjarne Nilsen Paul Larsen, Olav Madsen, Robert Olsen Valding og Ole Haugland.

Planen ble dessverre senere oppgitt ettersom komiteen ble fra rådet å gjøre noe i med hytten i det hele tatt, uvisst av hvilken grunn. Driften i årets løp var gjennomgående god. Fremmøtet holdt seg på ca. 60-70 soldater, men det er Aktiv komité's mening at med litt agitasjon fra offiserene kunne resultatet ha vært bedre.

Utmarsj ble avholdt 6/4 til Ishuset (ved Langevannet i Munkebotten, red anm.). Samme dag ble Sandvikens Bataljons Damegarde (eller Dameklubb som de ble kaldt) stiftet på initiativ av Anny Dueland etter konferanse med Aktiv Komité, og det første møte ble avholdt tirsdag 7/4 med 7 medlemmer som alle vedtok å arbeide til beste for korpset, idet de, med henblikk på det

økonomiske, skulle forarbeide håndarbeider for senere utlodning. Samtidig ble vedtatt å betale kr. 0,10 i ukentlig kontingent.

Landturen gikk meget greit for seg idet korpset hadde fått leiet Sunnfjordheimens hus i Morvik. Båt fikk vi leiet rimelig til både morgen og aften og regnskapet ga, så vidt vi vet, et lite overskudd.

I årets løp hadde en del offiserer og soldater gjort seg fortjent til hederlig, og det ble utdelt 6 medaljer og 20 hederlige. Pokalen for løp tilfalt dette år soldat Trygve Jacobsen, med tid på 60 m. 8,9 sekund. Første premie for soldater under 12 år gikk til Georg Andersen. Tiden ble 9,8 sekund. I 100 m. løp for offiserer ble Bjarne Nilsen først med tiden 12,9 sekund. Skyting, offiserer: 1. premie Fredrik Skulstad 35 poeng. Soldater over 12 år, Henrik Henriksen 31 poeng.

Nedskriveren må her skyte inn at Fredrik Skulstad både i 1929 og 1930 hadde ført en detaljert oppgave over korpsets marsjruter, øvelsers skyting og løp fra søndag til søndag gjennom hele perioden. Også været i denne perioden er tatt med (se eget original manuskript). Korpset måtte rett som det var i mars og april henlegge sine øvelser til Sjøgaten fordi Sandvikstorget var så fullt av søle, eller man måtte sende guttene hjem igjen på grunn av slaps som gikk opp på leggen.

I forbindelse med opprettelsen av dameklubben eller "Damegarden" som vi kalte den, må her nevnes hvordan korpset fikk adgang til det gamle "Sprøytehuset" på Nessebjerget som tilhørte overlærer Lahn. Her holdt Damegarden til og korpset oppbevarte sine effekter, holdt møter, valg osv. Også de eldre Sandviksgutter kunne treffes ved enkelte anledninger. Det var et riktig koselig sted og svært hensiktsmessig.

Det hadde seg slik: Overlærer Christian Lahn, en meget kjent og aktet mann i Sandviken og i Bergen by forøvrig var eier av Frydenlundsvei nr. 1.

Ved et makeskifte ble han også eier av en hagestue eller lysthus som det var en del av i Sandviken på den tiden. Dette sto ganske nær oppunder Lahns eiendom, og det ble fra tidligere kalt "Sprøytehuset". Brannmannvesenet hadde nemlig hatt sitt materiale i dette huset før ca. 1870. Da veien rundt Rothaugen ble opparbeidet ble det gamle "Sprøytehuset" overflødig. Det ble bygget et nytt i Sjøgaten, nærmere bestemt i Bakersmuget hvor da brannvesenet fikk sitt materiale oppbevart. Det var også meget større. Overlærer Lahn var som kjent en av stifterne av Sandvikens Buekorps i 1857 og var meget glad i korpset. Da derfor korpset i 1920-årene var svært opprødd for hus og et sted å møtes og ikke minst til å oppbevare effektene, falt deres øyne på "Sprøytehuset" som ville være ypperlig til dette formålet. Overlærer Lahn var da en gammel mann, og hans lysthus ble ikke benyttet så meget. Det sto helst tomt. Tømmermann Arthur Sørensen var også en entusiastisk Sandviksgutt, dog uten å ha vært direkte aktiv som soldat eller offiser. Arthur Sørensen kjente overlærer Lahn godt og snakket ofte med ham i hans hjem. En erklæring, som senere ble benyttet i forbindelse med en korrespondanse mellom Sandvikens Bataljons råd v/ Carl O. Carlsen og herr Lahns arvinger, heter det:

"Undertegnede, Arthur Sørensen, som meget ofte besøkte avdøde lærer C. Lahn og talte med ham personlig i hans hjem i Frydenlundsvei 1, erklærer herved at herr Lahn overlot sitt hus, Havestuen på Frydenlundsvei 1, sommeren 1927 til oppbevaring av Sandvikens Bataljons effekter etc. så lenge korpset ønsket å benytte det, uten at korpset herfor skal betale noe som helst vederlag eller leie for bruken av huset, da jo herr Lahn var en av korpsets stiftere.

Denne uttalelse ble også påhørt av herr Lahns pike, Lydia, og hans arbeidshjelp, Anders Olsen.

Som følge av herr Lahns løfte og gratis benyttelse av huset, har buekorpset påkostet elektrisk lysinstallasjon/som kostet ca. kr. 300.-. Fru Ludvigsen er også bekjent med avtalen med herr Lahn om bruken av havestuen".

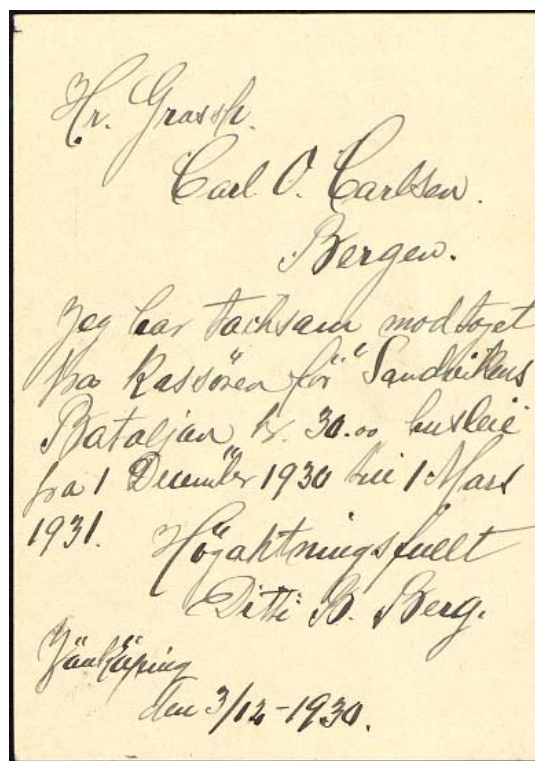
Lahns uttalelse tiltredes
Anders Olsen (sign).

Bergen, den 26. september 1930
Arthur Sørensen (sign)

Hvorvidt herr Lahns arvinger var døtre av hans bror eller søster vet man ikke. I alle fall var de hans nieser. Den ene, fru Lucie Ludvigsen bodde i Odda, mens den andre, Ditte Benemann Berg bodde i Jönköping i Sverige.

Fru Ludvigsen var velvillig innstilt til herr Lahns overdragelse og ville at hans ønske skulle etterkommes, men Ditte Benemann Berg ikke var fornøyd med denne ordningen, idet hun var sikker på at herr Lahn ikke kunne foretatt denne handlingen uten at han underrettet sine arvinger. Hun forlangte derfor, i samråd med søsteren, fru Ludvigsen, å gjøre eiendommen innbringende.

Fru Ludvigsen beklaget dette, men ville nødig ha noen diskusjon med sin søster. Hun overlot derfor avgjørelsen til henne. Det er å si til dette at fru Ditte Benemann Berg ikke satt særlig godt i det økonomisk og trengte antagelig pengene. Hennes forlangende var kr. 200.- pr. år. Carl O. Carlsen som var formann i hus- og hyttekomiteen på denne tiden, tilbød henne kr. 60.- pr. år mot at korpset betalte alle utgifter til vedlikehold, Fru Benemann gikk ned til kr. 120.- pr. år, som da ble akseptert av Hovedkomiteen med kr. 10.- pr. måned i leie. Første innbetaling skjedde 1/12-1930 til 1/3-1931 med kr. 30.-.

En annen sak som i et brev fra Aktiv Komité til Rådsmedlemmene ble kalt "ordensvesenet" ble tatt opp. Dette henspiller på det store antall ordener som hadde vært utdelt til en og samme

person, og som kunne skyldes at utdeling av ordenstegnene ikke hadde vært bokført og kontrollert, og at en omlegging av ordensutdelingen måtte komme i stand. I den anledning henvises det til bataljonens lover, godkjent på møte 26/6-1900 hvor det står anført at "hver enkelt deltager kun kan tildeles ett ordenstegn som soldat, og ett som offiser". Dette forhold var det meningen å endre ytterligere slik at det kun ble utdelt ett ordenstegn, nemlig den nye "Ørneorden" og da i sølv. Ekstraordinært kunne denne også utdeles i gull for stor fortjeneste.

Foruten Ørneordenen var det forutsetningen at man kunne dele ut to hederlighetstegn med sløyfer, og som første belønning "hederlig omtale" som kunne være et skriftlig erkjennelsestegn. Det ble i samme skrivelse henstilt til rådsmedlemmene å vurdere og ta stilling til hvorvidt man skulle gå til innkjøp av en stålstanse for Ørneordenen, slik at man kunne oppnå en alltid ensartet gjengivelse av ordenstegnet. Stansen, som Aktiv Komité hadde innhentet pristilbud på, ville koste 75 til 100 kr. Ferdigarbeidet ville hvert ordenstegn koste kr. 7.- pr. stk. Med dagens arbeidsutgifter som var fallende, kunne man fremover regne med kr. 5.- pr. stk.

Stansen ville bli korpsets eiendom. Det skulle da bli mulig å dele ut ca. 5 - 6 ordener for året. Utenom disse kommer de vanlige sportsmedaljer for skyting, løp etc. Brevet fra Aktiv Komité avsluttes med at da saken ikke kunne bli avsluttet året før, ble det kun utdelt diplomer som forhåndsbevis for senere utdeling av Ørneordenen. Disse ordenstegn ville ikke bli utdelt til noen av dem som var tilkjent Ørneorden uten at de tidligere tildelte ordener i alminnelig nysølv ble beklippet og gjort ubrukelige. Sistnevnte ordning ble foreslått for å unngå inndraging av samme. Hver enkelt komité ble anmodet om å spesialbehandle denne saken til rådsmøte 27/3.

Denne saken var noe ømtålig for noen av rådsmedlemmene, kanskje ikke på grunn av selve saken og logikken bak den, men kanskje mer på grunn av en tilsynelatende (i deres øyne) selvrådighet fra Aktiv Komité's side. Resultatet ble da heller ikke etter Aktiv Komité's ønske, i det Hovedkomiteen v/Breder Gundersen sender følgende skrivelse til Aktiv Komité, vi formannen Alrik Dahl:

"Ad skrivelse fra Aktiv Komité av 3/4 meddeles at Finanskomiteen i konferanse i dag er blevet enige om, ikke at kunne anbefale innkjøp av stanse før pengene er tilstede. Finanskomiteen kan heller ikke anbefale at der optas lån før eldre forpliktelser er ordnet. For at de gutter som har ordener til gode fra i fjor skal faa disse, foreslaar vi at der indhentes anbud paa det antal ordener man har bruk for, og lar disse forarbeides billigst mulig og efter nærmere konferanse med Finanskomiteen".

Dette resulterte da igjen at følgende, som i 1929 fikk diplom i påvente av Ørneorden fikk denne utdelt 17. mai 1930:

1. Kompanisjef	Georg Rosendahl
2. kompanisjef	Fredrik Skulstad
Tamburmajor	Paul Larsen
Nummerbærer	Leon Rosendahl
Soldat	Kjell Rosendahl
Soldat	Olaf Ellingsen
Soldat	Oluf Larsen
Soldat	Arne Amundsen
Soldat	Hans Christensen

Følgende fikk Ørneorden uten forangående diplomer:

2. kompanisjef	Alf Øvredal
Fanebærer	Bjarne Nilsen
4. pelotongsjef	Petter Pedersen
Adjutant	Oluf Christensen
Faneoffiser	Sverre Klemmetsen
Trommeslager	Edmund Pedersen

Konklusjonen på det hele ble at et samlet rådsmøte ved en senere anledning skulle drøfte saken og forsøke å få ordensutdelingen inn i fastere former.

Det hadde hendt en beklagelig ulykke i Sandviken sommeren 1929, idet Thorleif Thomassen, bror til Henry Thomassen på Grunnen, druknet under bading på Holmen. Thorleif, som var en meget dyktig roer og en ualminnelig kjekk gutt, kom fra tur en fin søndag ettermiddag sammen med en kamerat. De hadde rodd rundt Askøy i en færingsbåt fra Roklubben Njård, en vanlig tur den gangen. Da de kom inn i Sandviken, bestemte de seg for å ta et bad på Moloen. De stupte begge uti, men Thorleif kom ikke opp igjen. De var begge svette og varme og antagelig har Thorleif fått krampe. Han ble funnet kort tid etter, men det var ingenting å gjøre. Ved en innsamling foretatt blant eldre Sandviksgutter, ble hans gravmonument bekostet og reist til hans minne.

Sekretæren for Aktiv Komité fortsetter sin nøyaktige protokollering under den 17/9-1930:

Lahns hus, som korpset har fått leie til oppbevaringssted for sine effekter, har vist seg å være et prektigt sted hvor guttene har kunnet holde sine møter, og hvor de har kunnet samle seg til avmarsj til Sandvikstorget. Spesielt etter at Knut Knutsen var så elskverdig å legge inn att lys uten omkostninger for oss. Vi er derved blitt i stand til å kunne møtes når som helst i året s løp og samtidig ha et øye med huset. Måtte vi bare kunne få beholde det så var det mange ting vi kunne gjøre med det.

Dameklubben bør nevnes for det første tiltak som den gjorde 17. mai ved å lage en del små sløyfer. Disse ble solgt for kr. 0,25 pr. stk og innbrakte ca. kr. 20.-, en liten, men god begynnelse.

Søndag 20/10-1930 avholdtes konsert på Sandvikstorget med assistanse av Sandvikens Ungdomskorps. Foranledningen til dette var at ungdomskorpset fikk låne korpsets huer under sin tur til Oslo og Trondheim i sommer (1930) og Aktiv Komité benyttet seg av dette til å betinge seg en konsert.

Det kan med sikkerhet sies at uten herr Wallems hjelp med installering av lys var konserten ikke blitt så vellykket som den ble. Det var nemlig fra Solbergs eiendom installert en tusen watts lyskaster samt to 100 watts pærer. Som tribune hadde komiteen fått låne fire flakevogner og som dirigentstol et stillas drapert med det norske flagg. Folk var meget begeistret både for musikken og lyset og det hele kulminerte da Sandvikens Bataljons sang ble sunget etterfulgt av "Jeg tok min nystemte". Konserten innbrakte kr. 69,97, et pent resultat.

Som et kuriosum kan i denne forbindelse nevnes at den omtalte tur til Oslo og Trondheim var arrangert i lørdagskorpsets regi, og ikke bare fikk ungdomskorpset låne luer, men Dræggens Buekorps hyret også 3 av Sandvikens Bataljons slagere til turen, Paul Larsen, Olav Hole og Edmund Pedersen (nedskriverens bemerkning).

Før vi avslutter år 1930, tar vi med at fru Ditte Benemann-Berg oversender en formell leiekontrakt til Sandvikens Bataljon v/herr Carl O. Carlsen i to eksemplarer hvorav det ene,

undertegnet av Carl O. Carlsen, går i retur til henne. Her bekreftes at husleien, kr. 120.- pr. år, erlegges forskuddsvis med kr. 30.- pr. kvartal.

Leien fortsetter å løpe ett år av gangen hvis ingen av partene har sendt oppsigelse innen 3 måneder før leiekontraktens utløp. Kontrakten er datert 25/11-1930.

Videre foreligger der et skriv fra Carl. O. Carlsen til Aktiv Komité datert 19/11 som forteller at det i hytten (den opprinnelige fra 1904, red. anm.) er tilhold av uvedkommende, idet en eller flere personer har installert seg der, tilsynelatende for lengre tid. Aktiv Komite er derfor anmodet om å sende en avdeling av de aktive i korpset ledsaget av en eller flere offiserer opp og få fjernet vedkommende.